

ВІДДІЛ ЗОВНІШНІХ ЦЕРКОВНИХ ЗВ'ЯЗКІВ
Московського Патріархату

Заява Священного Синоду Руської Православної Церкви у зв'язку з ухваленням Верховною Радою України законопроекту, спрямованого на ліквідацію Української Православної Церкви

Служба комунікації ВЗЦЗ, 22.08.2024. 22 серпня 2024 року члени Священного Синоду Руської Православної Церкви у дистанційному форматі затвердили текст заяви, що публікується нижче (журнал № 102).

20 серпня 2024 року Верховною Радою України ухвалено у другому читанні законопроект «Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій», який дозволяє заборонити в судовому порядку діяльність будь-яких релігійних громад на території України в тому випадку, якщо вони «афілійовані» з будь-якими релігійними організаціями у Росії. Для відповідного рішення суду буде достатньо висновку «релігієзнавчої експертизи», яка в умовах «полювання на відьом» може фальсифікуватися.

Ініціатори та прихильники законопроекту в Україні — державні чиновники найвищого рівня, депутати Верховної Ради, радикальні праві політики та громадські діячі, представники розкольницьких організацій та Української греко-католицької церкви — не приховують, що законопроект спрямований безпосередньо проти Української Православної Церкви; що мета цього закону — у ліквідації її та всіх її громад або у примусовому їхньому переведенні в інші релігійні організації. Сотні монастирів, тисячі громад, мільйони православних віруючих в Україні опиняться поза правовим полем, втрачать своє майно та місце молитви.

Протягом 2014-2023 років Священний Синод Руської Церкви багато разів констатував тиск на Українську Православну Церкву, який має безперечні риси державної антирелігійної політики. Сьогоднішнє ухвалення закону — свідчення безсилля режиму, який упродовж свого політичного існування послідовно, крок за кроком прагнув послабити, розколоти та знищити Українську Православну Церкву.

Предстоятель Руської православної церкви неодноразово звертався до організацій системи ООН, ОБСЄ та Ради Європи, лідерів світових релігійних громад, свідчивши про переслідування віруючих в Україні. Незважаючи на те, що багатьма експертами та правозахисними організаціями на Заході визнавалося порушення прав віруючих Української Православної Церкви, це не стало перешкодою для ухвалення законопроекту, який знищує саме уявлення про свободу совісті та базові права людини.

Постійним фоном політики переслідування Церкви є багаторічна наклепницька антицерковна кампанія українських ЗМІ, націлена на дифамацію канонічного Православ'я, що провокує та виправдовує масові захоплення храмів, які називають «добровільними переходами». Ці захоплення організуються прихильниками розколу та радикальними націоналістами за підтримки місцевої влади, спецслужб та правоохоронних органів. Як правило, вони супроводжуються насильством, масовими побиттями духовенства та віруючих. Робляться захоплення та спроби захоплення найбільших монастирів Української Православної Церкви, примусове виселення їхніх насельників.

Триває прямий тиск на Українську Православну Церкву, її єпископат та духовенство з боку українських спецслужб. Крім погроз та шантажу, цей тиск виявився у відкритті десятків сфабрикованих кримінальних справ та неправосудних вироках з політичних підстав. Перебуває під арештом, ув'язнені або отримали несправедливі вироки цілий ряд архіпастирів та пастирів Української Православної Церкви.

У низці регіонів та населених пунктів України місцева влада прямо «заборонила» діяльність Української Православної Церкви, примусово закриває її храми, перешкоджає богослужінням, незаконно вилучає земельні ділянки під її монастирями, храмами та святинями.

Не добившись послаблення канонічної Церкви в Україні, не зумівши похитнути її єдність, місцева влада зробила крок до її прямої заборони.

За своїм масштабом і централізованим характером цей захід може перевершити всі колишні історичні репресії проти Української Православної Церкви, включаючи гоніння часів Берестейської греко-католицької унії, і може бути порівняний з такими сумними історичними прецедентами, як гоніння в Римській імперії часів Нерона та Діоклетіана, так звана дехристиянізація Франції у роки Французької революції XVIII століття, атеїстичні репресії у Радянському Союзі та знищення Албанської Православної Церкви у 1960-і роки режимом Енвера Ходжі.

Ухвалений законопроект несумісний з уявленнями про верховенство закону і є політичною декларацією, що має на меті легалізувати знищення релігійної громади більшості. Закон виділяє критерії, які дозволяють встановити групу осіб, пов'язану ознакою належності до Української Православної Церкви, та цілеспрямовано здійснювати щодо них політичні репресії.

З особливою гіркотою доводиться відзначати негативну роль Патріарха Константинопольського Варфоломія та односторонніх йому ієрархів. Своїми односторонніми, поспішними та незгідними з духом священних канонів діями вони лише посилили церковний розкол на Україні, не зціливши його. Керівництво визнаних Фанаром розкольників з особливою люттю вимагало ухвалення закону про фактичну заборону Української Православної Церкви. А Патріарх Варфоломій, який раніше публічно схвалив кримінальне переслідування та арешти її ієрархів і священнослужителів, нині, подібно до первосвящеників Анни та Каяфи, відкрито підтримав дії державної влади, мета яких — розп'яття та знищення канонічної Церкви в Україні. Таким чином Константинопольський Патріарх несе персональну відповідальність за організацію переслідувань віруючих Української Православної Церкви.

Висловлюючи тверду впевненість, що ворота пекла не здолають Церкву Христову (Мф. 16:18), як не здолали її і найжорстокіші гоніння; що православні християни України з мужністю і твердістю зустрінуть нові приготовані ним випробування і подолають їх силою Ісуса, що нас полюбив (Рим. 8:37), — закликаємо повноту всього світового Православ'я посилити свої молитви про Українську Православну Церкву, яка перебуває в скорботах за слово Боже і за свідчення Ісуса Христа (Об'явл. 1:9).

Звертаємось до міжнародних правозахисних організацій із закликом негайно та об'єктивно реагувати на кричущі утиски віруючих в Україні.